

OBCINSKE MATICNE KNJIZNICE IN NORMATIVI*Ančka Korže-Strajnar*

Društvo bibliotekarjev Slovenije je na zadnjem občnem zboru na iniciativo republiške matične službe prvič razpravljalo o normativih, ki bi jih morali upoštevati pri programiranju razvoja naše mreže občinskih matičnih knjižnic. Značilno za našo občinsko mrežo je, da vse doslej nismo imeli enotnega perspektivnega plana za razvoj in ustreznih kriterijev za programiranje in so se knjižnice v večini primerov razvijale bolj po osebni iniciativi posameznih vodij knjižnic, kot pa po nekem določenem programu. Ko pregledujemo dosežke matičnih knjižnic v zadnjih osmih letih, lahko vidimo, da so se nekatere knjižnice po sprejemu zakona hitro razvijale in se že približale kriterijem, ki smo jih postavili, ali jih celo presegajo, medtem ko je vrsta občinskih knjižnic daleč pod tem nivojem.

Ker smo želeli ugotoviti, kakšno je dejansko stanje občinske mreže matičnih knjižnic, smo pripravili analizo na osnovi dosegljivih statističnih podatkov, ki naj bi pokazali, kje smo danes glede na postavljene normative in kakšen je položaj knjižnic v posameznih občinah. Zato smo primerjali z dejanskim stanjem nekaj najvažnejših normativov in sicer: Koliko je, izraženo v odstotkih, temeljne knjižne zaloge v posameznih občinah, koliko je novo nabavljene literature, kakšna so finančna sredstva knjižnic ter njihova kadrovska zasedba. Pregledali smo opremljenost knjižnic, izposajo knjig in drugega gradiva ter število vključenih občanov v knjižnice. Številke in odstotki, ki jih navajamo, so sicer zaokroženi, vendar dajejo dovolj jasno podobo o stanju naše mreže občinskih knjižnic. Za zaokroženje podatkov smo se odločili, ker tudi knjižnice marsikdaj navajajo v statističnih podatkih o svoji dejavnosti samo zaokrožene in približne podatke.

Celotna analiza s statističnimi podatki o dejavnosti mreže matičnih in drugih ljudskih knjižnic ter s kriteriji za dejavnost bo predložena ob razpravi o knjižničarstvu v vednost tudi poslancem kulturno-prosvetnega zbora skupščine SRS in vsem občinskim skupščinam. Sklepe iz analize pa objavljamo tudi v naši reviji. Podatki se nanašajo na leto 1968.

Ajdovščina

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 70 %, v občini pa 35 % potrebne literature. Nabava knjižnih

novosti je prenizka za 50 %, v občini pa dosega komaj 20 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva knjižnice so neustrezna. V občini bi bila potrebna glede na postavljene kriterije še dva strokovna delavca. Prostori knjižnice so zasilni. Knjižnica nima posebne čitalnice in ne ločenega pionirskega oddelka. V občini je tudi premalo urejenih izposojevališč. Izposoja je zato prenizka, dosega 25 % predvidene izposoje po normativu, število bralcev pa 45 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja od zahtevane za 40 %, število bralcev ustreza.

Brežice

Matična knjižnica delno ustreza. Temeljna knjižna zaloga dosega v matični knjižnici 90 % potrebne literature, v občini pa prav tako ustreza postavljenemu minimumu, tj. 1 knjiga na prebivalca, vendar je vsa knjižna zaloga močno zastarela in za izposajo manj uporabna. Letni nakup novosti je v matični knjižnici za 45 % prenizek, v občini pa doseže komaj 10 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo niti za sedanjo dejavnost. Kadrovska zasedba je polovična. Glede na postavljene normative bi v občini morali imeti še tri strokovne sodelavce. Prostori knjižnice so premajhni, knjižnica nima čitalnice in ne ločenega mladinskega oddelka. Izposojevališč v občini je dovolj, vendar knjižnice razen potujočih kovčkov ne dobivajo nobene nove literature. Izposoja je zato prenizka, dosega 35 % predvidene izposoje po normativih, število bralcev pa 25 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 25 %, število bralcev pa za 15 %.

Celje

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga zadovoljuje veljavne kriterije za splošno znanstvene knjižnice, temeljna knjižna zaloga drugih ljudskih knjižnic pa dosega 1,5 knjige na prebivalca. Letni dotok literature je v občini prenizek za 55 %. Kadrovska zasedba v mreži ljudskih knjižnic je zadostna, ne ustreza pa strokovno razmerje. Matična knjižnica je dobila novo zgradbo in ima odlične pogoje za svojo dejavnost. Prostori drugih knjižnic delno ustrezajo. Knjižnična mreža je razdrobljena zlasti v širšem območju občine. Izposoja v osrednjih knjižnicah je dobra; dosega 3,5 knjige na prebivalca in presega postavljeni normativ za 15 %, število bralcev pa dosega 90 %. Izposoja je s sedanjo kadrovsko zasedbo višja od zahtevane za 35 %, število bralcev ustreza.

Cerknica

Občina nima matične knjižnice. Za matično knjižnico pripravljajo občinsko knjižnico v Cerknici, ki postavljenim normativom trenutno še ne ustreza. Temeljna knjižna zaloga v občini dosega le 20 % potrebne literature, nabava nove literature pa manj kot 4 %, predvidene po normativih.

Črnomelj

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 50 % potrebne literature, v drugih knjižnicah občine je prenizka

za 75 %. Nabava knjižnih novosti ne ustreza in dosega v matični knjižnici le 15 %, v občini pa manj kot 10 %. Finančna sredstva ne zadostujejo. Knjižnica deluje s tretjinsko kadrovsko zasedbo. Prostori knjižnice so utesnjeni. V občini ni urejenih izposojevališč. Zato je izposoja prenizka, dosega komaj 10 % predvidene izposoje po normativih, število bralcev pa 20 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 50 %, število bralcev pa prav tako za 50 %. Ker se je knjižnica v tem letu šele začela razvijati, je nizka izposoja razumljiva.

Domžale

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga ustreza glede na število knjig, vendar je zaloga zastarela, v občini pa dosega 60 %. Nabava knjižnih novosti je za matično knjižnico ustrezna, za občino pa dosega le 30 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva knjižnice so nizka. Kadrovska zasedba je 30 %. V občini bi bili glede na postavljene normative potrebni še trije strokovni delavci. Prostori knjižnice ne ustrezajo. Izposoja je zato prenizka, dosega 35 % predvidene izposoje po normativih, število bralcev pa 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja od zahtevane za 30 %, število bralcev pa prav tako za 30 %.

Dravograd

Občina nima matične knjižnice. V občini delujejo 3 ljudske knjižnice, največja med njimi je Ljudska knjižnica Dravograd, ki naj bi postala občinska matična knjižnica. Za zdaj ta knjižnica postavljenim zahtevam še ne ustreza. Knjižnica potrebuje strokovno usposobljen knjižničarski kader, knjižna zaloga je zastarela in usmerjena izključno v leposlovje. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 50 % potrebne literature, v občini pa 70 %. Nabava knjižnih novosti je v letu 1968 bila izjemno višja, ko so nabavili 40 % od potrebnega letnega dotoka knjig, v vseh preteklih letih pa je nakup dosegal komaj 5—10 % letnih potreb.

Gornja Radgona

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega sicer 90 % zahtevane literature, vendar je veliko zaloge zastarele; knjižna zaloga v občini je prenizka za 60 %. Letni nakup knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 35 % potrebne literature, v občini pa je prenizek in dosega komaj 10 %. Finančna sredstva ne zadostujejo. Knjižnica deluje s četrtinsko kadrovsko zasedbo in ne zadovoljuje niti za lokalne potrebe. Prostori knjižnice so utesnjeni, knjižnica nima organiziranih izposojevališč. Zato je izposoja knjig zelo nizka, dosega 10 % predvidenega normativa, število bralcev pa komaj 20 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 50 %, število bralcev pa za 30 %.

Grosuplje

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 75 % potrebne literature, v občini pa 40 %. V zalogi je veliko

zastarele in neuporabne literature. Nabava knjižnih novosti dosega 40 % potrebne literature za matično knjižnico, za občino pa komaj 10 %. Finančna sredstva ne ustrezajo. Knjižnica deluje s četrtinsko zasedbo in zadovoljuje komaj za lokalne potrebe. Prostori so neustrezní. Knjižnica nima ločenega mladinskega oddelka in ne čitalnice ter je brez izposojevališč. Zato je izposoja neustrezna in dosega le 20 % normativa, število bralcev pa 15 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja za 15 %, število bralcev pa prenizko za 50 %.

Hrastnik

Občina nima matične knjižnice, čeprav ima Ljudska knjižnica Hrastnik precej pogojev, da postane matična. Z ustrežnejšo nabavno politiko bi lahko kmalu prevzela odgovornost občinske knjižnice. Temeljna knjižna zaloga Ljudske knjižnice Hrastnik dosega 70 % potrebne literature, nabava knjižnih novosti pa komaj 10 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo pa je izposoja prenizka in dosega le 50 % zahtevane.

Idrija

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je zadostna, vendar je precej literature zastarele in neuporabne. Letni nakup knjižnih novosti matične knjižnice dosega potrebni minimum, za občino pa je nakup za 60 % prenizek. Finančna sredstva za ustrezno dejavnost ne zadostujejo. Knjižnica ima premalo strokovnega kadra; za razvito dejavnost bi bile potrebne najmanj tri strokovne moči. Prostorno je knjižnica zelo utesnjena, je brez mladinskega oddelka in brez ustreznih čitalnic. Izposoja dosega 70 % predvidene izposoje po normativih, število bralcev pa 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja za 40 % višja od zahtevane, število bralcev pa nižje za 25 %. Ker knjižnica ne beleži bralcev v zasilno urejeni čitalnici, je število obiskovalcev znatno večje, vendar ga statistično ni mogoče izračunati.

Ilirska Bistrica

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je za 30 % nižja od potrebnega minimuma, v občini pa za 50 %. Letni nakup knjižnih novosti dosega 70 % potrebne literature, v občini pa 25 %. Finančna sredstva za ustrezno dejavnost ne zadostujejo. Kadrovska zasedba le delno ustreza, manjka ena strokovno usposobljena knjižničarska moč. Prostori knjižnice, čeprav prenovljeni, so utesnjeni. Knjižnica nima ustreznih izposojevališč. Zato je izposoja v občini prenizka in dosega komaj 25 % zahtevane po normativih, število bralcev pa 60 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 50 %, medtem ko število bralcev ustreza zahtevam.

Izola

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega postavljeni minimum, vendar ima knjižnica precej zastarele literature. Letni nakup knjižnih novosti matične knjižnice je prenizek

za 60 %, nakup v občini pa dosega komaj 25 %. Finančna sredstva knjižnice so minimalna, zlasti ne zadostujejo za nabavo literature. Kadrovska zasedba je ustrezna. Prostori knjižnice so utesnjeni, čitalnica zadovoljuje, knjižnica nima izposojevališč. Izposoja dosega 50 % predvidene po normativih, število bralcev pa 40 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 50 %, število bralcev pa za 60 %.

Jesenice

Matična knjižnica delno ustreza. Temeljna knjižna zaloga je številčno zadostna, vendar je precej literature zastarele. Letni nakup knjižnih novosti matične knjižnice dosega komaj 40 % potrebnega nakupa, v občini pa ne doseže niti 10 %. Finančna sredstva matične knjižnice so prenizka, zlasti za nakup novitet in za režijske stroške knjižnice. Kadrovska zasedba številčno ustreza. Prostori knjižnice so neustrezni. Knjižnico bi bilo treba popolnoma prenoviti. Knjižnica deluje v občini še z nekaj izposojevališči. Izposoja dosega 80 % predvidene po normativih, število bralcev pa 50 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 20 %, število bralcev pa za 50 %.

Kamnik

Matična knjižnica delno ustreza. Temeljna knjižna zaloga zadostuje za matično knjižnico, v občini pa je prenizka za 40 %. Letni nakup knjižnih novosti je za matično knjižnico ustrezen, nakup v občini pa je prenizek za 50 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadostujejo za ustrezno delovanje. Kadrovska zasedba je polovična. Knjižnica ima dokaj ustrezne prostore, čeprav nekoliko nefunkcionalno razporejene. Knjižnica nima izposojevališč, vrzeli zapolnjuje s potujočo knjižnico, a manj zadovoljivo. Izposoja je zato prenizka in dosega v občini 25 % predvidene po normativih, število bralcev pa 60 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 25 %, število bralcev pa za 50 %.

Kočevje

Matična knjižnica precej ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je zadostna, v občini pa je knjižna zaloga prenizka za 35 %. Letni dotok knjižnih novosti je prenizek in dosega 60 % potrebnega nakupa, čeprav je v preteklih letih knjižnica ustrezen nakup že dosegla, za potrebe občine pa dosega le 20 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo. Kadrovska zasedba je dvetretjinska, manjka ena strokovna moč. Prostori knjižnice so ustrezni, vendar je lokacija neprimerna. Izposojevališča niso ustrezna. Izposoja dosega 45 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 30 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 10 %, število bralcev pa za 30 %.

Koper

Matična knjižnica ustreza. Temeljna knjižna zaloga ustreza veljavnim kriterijem za splošno znanstvene knjižnice, temeljna knjižna zaloga

mreže ljudskih knjižnic pa prav tako dosega postavljeni minimum. Letni dotok literature ustreza za osrednje knjižnice, v občini pa je prenizek za 50 %. Kadrovska zasedba v mreži ljudskih knjižnic je polovična. Obe največji občinski knjižnici sta brez ustreznih prostorov. V širšem območju občine je knjižnična mreža šibka. Izposoja v mreži ljudskih knjižnic dosega 60 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa je ustrezno. Izposoja je v mreži ljudskih knjižnic glede na sedanjo kadrovsko zasedbo višja za 60 %, število bralcev pa za 100 %.

Kranj

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je ustrezna in presega postavljeni minimum. V občini pridejo povprečno 3 knjige na prebivalca, vendar je precej literature zastarele. Letni nakup knjižnih novosti je za matično knjižnico ustrezen, za potrebe v občini pa je za 60 % prenizek. Finančna sredstva knjižnice zadostujejo za osnovno dejavnost, premalo je sredstev za nabavo knjig. Kadrovska zasedba je številčno ustrezna, ne ustrezajo pa razmerja med tehničnim in strokovnim kadrom. Prostori študijskega oddelka ustrezajo, medtem ko so prostori oddelka ljudske in pionirske knjižnice utesnjeni. Izposojevališča so oskrbovana s stalnimi zalogami ali s potujočo knjižnico. Izposoja v mreži ljudskih knjižnic dosega 65 % predvidene izposoje, število bralcev pa 60 % glede na priporočeni normativ. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 35 %, število bralcev pa za 40 %.

Krško

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je prenizka in dosega v matični knjižnici 40 % potrebne literature, v občini pa komaj 20 %. Letni nakup knjižnih novosti matične knjižnice je popolnoma neustrezen in dosega 15 % potrebne literature, v občini pa komaj 5 %. Finančna sredstva so prenizka tako za nabavo novitet kot za ustrezno kadrovsko zasedbo. Knjižnica deluje z manj kot polovično kadrovsko zasedbo. Knjižnična mreža v občini bi morala imeti 5 strokovnih delavcev. Prostori knjižnice so za sedanjo dejavnost ustrezni. Knjižnica nima lastnih izposojevališč, ima pa priključeno galerijo. Zato je izposoja zelo nizka in glede na postavljene normative dosega komaj 15 %. Prav tako je neustrezno število bralcev, ki dosega 20 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 75 % (kolikor sta za knjižnico računani obe moči), število bralcev pa za 50 %.

Laško

Občina nima matične knjižnice. Krajevna ljudska knjižnica v Laškem trenutno nima pogojev, da postane matična. Knjižna zaloga je prenizka. Finančna sredstva knjižnice so neustrezna. Izposoja v mreži ljudskih knjižnic ne dosega niti 5 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa slabih 10 %.

Lenart

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je prenizka za 60 % od potrebnega minimuma, v občini pa za 25 %. Letni nakup knjižnih novosti ustreza. Finančna sredstva ne zadostujejo. Občinska knjižnica kadrovsko ni ustrezno zasedena, v občini bi morali delovati trije strokovni delavci. Knjižnična mreža v občini je pomanjkljiva. Glede na normative je zato izposoja prenizka in dosega v občini komaj 5 % zahtevane. Tudi število bralcev ne presega 5 % zahtevanega normativa. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 75 %, število bralcev pa za 80 %.

Lendava

Občina nima matične knjižnice. Za matično knjižnico je bila imenovana študijska knjižnica v Murski Soboti, ki pa je nadaljnje vodstvo odklonila. Temeljna knjižna zaloga občinske knjižnice zadovoljuje, pomanjkljiv pa je knjižničarski kader. Sedanji knjižničarski kader lahko zadovolji le četrtno potreb v občini. Izposoja dosega 30 % glede na kriterije in je s sedanjo kadrovsko zasedbo ustrežna.

Litija

Matična knjižnica uradno ni imenovana. Temeljna knjižna zaloga občinske knjižnice je prenizka in dosega 40 % potrebne literature, v občini pa 25 %. Nabava knjižnih novosti je pomanjkljiva in dosega 40 %. Finančna sredstva ne zadovoljujejo niti za kadre niti za nabavo nove literature. Kadrovska zasedba ni v skladu s potrebami, v občini bi bile glede na kriterije potrebne tri strokovne knjižničarske moči. Prostori knjižnice so utesnjeni. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja ustrežna, število bralcev pa višje za 10 %.

Ljubljana-Bežigrad

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga zadovoljuje, prenizka pa je za potrebe občine za 50 % Letni dotok knjižnih novosti dosega minimum, za občino pa je prenizek in dosega 20 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva knjižnice za sedanje razmere zadovoljujejo, prenizka pa so za nujno razširitev dejavnosti. Kadrovska zasedba je prenizka, v občini bi potrebovali še tri strokovne moči. Prostori knjižnice so utesnjeni, brez čitalnice in brez ustreznega mladinskega oddelka. Premalo je izposojevališč. Izposoja je v občini prenizka za 30 %, število bralcev pa za 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja za 40 %, število bralcev ustreza.

Ljubljana-Center

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je zelo zadovoljiva, v občini presega postavljeni normativ. V občini pride 8 knjig na prebivalca v mreži javnih ljudskih knjižnic. Nabava knjižnih novosti dosega normativ 1 nove knjige na 5 prebivalcev in 100 % zadovoljuje. Finančna sredstva zadovoljujejo za sedanji razvoj. Kadrovska zasedba ustreza. Prostori ljudskih knjižnic, tako matične kot Mest-

ne ljudske, pa so pretesni in zasodobno poslovanje že neustrezni. Izposoja presega normative za 400 %, v občini pride 12 izposojenih knjig na prebivalca. Število bralcev presega normativ za 50 %, v knjižnice je vključenih 30 % prebivalstva. Ker v knjižnice občine Centra prihaja tudi del prebivalstva iz drugih mestnih občin, je slika izposoje in število bralcev nekoliko nerealno.

Ljubljana-Moste-Polje

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega postavljeni minimum, v občini pa 80 % potrebne literature. Nabava knjižnih novosti je za matično knjižnico ustreza, za občino je pre-nizka za 60 %. Finančna sredstva ne zadovoljujejo za razvito dejavnost. Kadrovska zasedba je dvetretjinska, za ustrezno dejavnost v občini bi potrebovali še tri strokovne sodelavce. Prostori matične knjižnice z ločenimi izposojevalnimi prostori so za plodno delo manj ustrezni. Izposoja v občini dosega postavljene normative, število bralcev pa je nižje za 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja za 80 % višja od zahtevane, število bralcev pa je nižje za 20 %.

Ljubljana-Šiška

Matična knjižnica uradno še ni bila imenovana, čeprav opravlja to funkcijo Ljudska knjižnica Šiška. Temeljna knjižna zaloga osrednje knjižnice zadovoljuje, v občini pa je zaloga nižja od priporočene za 50 %. Nabava knjižnih novosti je za občinsko knjižnico ustreza, v občini pa dosega komaj 20 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva so za razvito dejavnost prenizka. Kadrovska zasedba je delno ustreza, v občini bi bilo potrebnih za razvito dejavnost še 5 strokovnih delavcev, Prostori knjižnice so za razvito matično dejavnost v občini preskromni. Izposoja v občini je za 35 % nižja glede na normativ, število bralcev pa za 40 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja za 40 %, število bralcev pa nižje za 50 %.

Ljubljana-Vič-Rudnik

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 70 % glede na postavljeni normativ, v občini pa 50 %. Nabava knjižnih novosti za matično knjižnico dosega predvideni minimum, v občini pa komaj 10 % normativa. Finančna sredstva knjižnice so zelo skromna in ne zadovoljujejo niti za ustrezen razvoj matične knjižnice. Kadrovska zasedba je šibka, za razvito dejavnost bi potrebovali v občini vsaj 10 strokovnih delavcev. Mreža izposojevališč zadovoljuje. Prostori matične knjižnice so popolnoma neustrezni tako glede notranje ureditve kot lokacije. Izposoja v občini dosega komaj 20 % predvidene po normativu, število bralcev pa 15 %. Glede na sedanjo kadrovsko strukturo je izposoja ustreza in prav tako število bralcev.

Ljutomer

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 90 % potrebne literature, v občini pa je prenizka za 50 %. Nabava knjižnih novosti za občinsko matično knjižnico dosega 70 % glede

na normativ, v občini pa je prenizka za 80 %. Finančna sredstva so za razvito dejavnost prenizka. Kadrovska zasedba zadovoljuje tretjino potreb. Za razvito dejavnost bi bile potrebne tri do 4 strokovne moči. Prostori knjižnice so za sedanje razmere ustrezni, za razvito dejavnost pa premajhni. Izposoja v občini dosega komaj 10 % predvidene po normativu, število bralcev pa 5 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo dosega izposoja 50 %, število bralcev pa 25 %.

Logatec

Občina nima matične knjižnice, vzdržuje pa dve krajevni knjižnici. Temeljna knjižna zaloga obeh knjižnic dosega 50 % potrebne literature v občini, nakup novih knjig pa 25 %. Finančna sredstva ne zadovoljujejo niti za eno knjižnico. Matična knjižnica bi lahko postala krajevna knjižnica v Logatcu, ki ima zato največ pogojev.

Maribor

Matična knjižnica ustreza. Temeljna knjižna zaloga v mreži javnih ljudskih knjižnic pa dosega 80 % potrebne literature. Letni dotok nove literature v mreži ljudskih knjižnic občine je prenizek in dosega komaj 25 % glede na postavljeni normativ. Kadrovska zasedba v mreži ljudskih knjižnic občine je komaj polovična. Za razvito dejavnost bi bilo potrebnih v mreži ljudskih knjižnic 34 strokovnih delavcev. Finančna sredstva so prenizka, dosegajo manj kot polovico sredstev potrebnih za ustrezno dejavnost. Prostori večine ljudskih knjižnic ne ustrezajo, slabo so opremljena izposojevališča, mestne knjižnice pa imajo zlasti šibko opremljene čitalnice. Izposoja dosega v mreži ljudskih knjižnic 75 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 60 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je v mreži ljudskih knjižnic izposoja višja za 100 %, število bralcev pa za 50 %.

Metlika

Občina nima matične knjižnice. V občini trenutno nobena knjižnica nima pogojev, da postane matična. Edina ljudska knjižnica v Metliki ima komaj 25 % temeljne knjižne zaloge, ki jo predvidevamo kot ustrezno v matični knjižnici. Izposodi 10 % literature glede na postavljeni normativ. V občinski matični knjižnici bi morala biti stalno zaposlena vsaj ena strokovna moč.

Mozirje

Občina nima lastne matične knjižnice. To funkcijo opravlja študijska knjižnica iz Celja, ki pa v teh letih za razvoj knjižnične mreže v občini ni storila nič. Občina ne daje za razvoj knjižnične mreže skoraj nobenih sredstev, knjižnice životarijo od podpore, ki jo prejema od časa do časa. V občini bi za razvito dejavnost bila potrebna dva strokovna delavca.

Murska Sobota

Matična knjižnica ustreza. Temeljna knjižna zaloga ustreza veljavnim kriterijem za splošno znanstvene knjižnice, temeljna knjižna zaloga

v mreži ljudskih knjižnic pa dosega le 40 % potrebne literature. Letni dotok nove literature matične knjižnice ustreza, v občini pa je prenizek in dosega komaj 20 % glede na normativ. Finančna sredstva so prenizka. Kadrovska zasedba je v matični knjižnici ustrezna, v mreži ljudskih knjižnic pa prenizka in dosega komaj tretjino potrebne. Prostori knjižnic so le delno ustrezni, zlasti neurejena so izposojevališča. Izposoja dosega 60 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 25 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja v mreži ljudskih knjižnic ustrezna, število bralcev pa je prenizko za 30 %.

Nova Gorica

Matična knjižnica je ustrezna. Njena temeljna knjižna zaloga je zadostna, v občini pa je prenizka za 60 %. Nabava knjižnih novosti za matično knjižnico dosega postavljeni minimum, v občini pa je prenizka in dosega komaj 20 % potrebne literature. Finančna sredstva ne zadovoljujejo za razvito dejavnost. Kadrovska zasedba delno ustreza, za razvito dejavnost bi potrebovali v mreži ljudskih knjižnic 10 strokovnih delavcev. Prostori matične knjižnice so ustrezni, utesnjen je študijski del. Matična knjižnica ima premalo izposojevališč. Izposoja dosega v občini 30 % glede na postavljeni normativ, števila bralcev knjižnica ne beleži. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja ustrezna.

Novo mesto

Matična knjižnica je ustrezna. Njena temeljna knjižna zaloga dosega postavljene kriterije, v občini pa presega postavljeni minimum. V občini prideta dve knjigi na prebivalca, vendar je v tej zalogi veliko literature zastarele. Nabava knjižnih novosti v občinski matični knjižnici dosega postavljeni minimum, v občini pa je prenizka za 40 %. Finančna sredstva so za razvito dejavnost knjižnic prenizka. Kadrovska zasedba ne ustreza kriterijem. Samo mreža ljudskih knjižnic bi morala imeti 8 stalno zaposlenih strokovnih delavcev. Prostori matične knjižnice so ustrezni, razen oddelka ljudske knjižnice. Izposoja je v občini nizka in dosega 30 % glede na postavljeni normativ. Podatkov o številu bralcev ne vodijo. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja v mreži ljudskih knjižnic prenizka za 20 %.

Ormož

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 45 % potrebne literature, v občini pa 25 %. Nabava knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 50 %, v občini doseže komaj 15 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva so neustrezna. Prostori matične knjižnice za sedanje razmere ustrezajo, za razvito dejavnost pa so utesnjeni. Matična knjižnica bi morala imeti več izposojevališč. Kadrovska zasedba dosega tretjino potrebne, glede na kriterije bi potrebovali v občini tri strokovne delavce. Izposoja literature je v občini zelo nizka in dosega 20 %, število bralcev pa prav tako 20 % glede na normativ. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja 90 %, število bralcev pa je prenizko za 30 %.

Piran

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega potrebni minimum, v občini pa prideta 2 knjigi na prebivalca. Nabava knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 70 % potrebne literature, v občini pa je prenizka in dosega 30 %. Finančna sredstva ne zadostujejo. Kadrovske je knjižnica ustrezno zasedena in zadovoljuje za minimalne potrebe občine. Prostori knjižnice so neustrezni, utesnjeni so vsi oddelki matične knjižnice. Izposoja v občini dosega 80 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa je prenizko za 30 %. Glede na sedanjo kadrovske zasedbo je izposoja prenizka za 20 %, število bralcev pa bi moralo biti višje za 30 %.

Postojna

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega postavljeni minimum, prav tako v občini. Nabava knjižnih novosti za občinsko matično knjižnico je ustrezna, v občini pa je prenizka in dosega 30 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva ne zadovoljujejo za nakup literature. Prostori knjižnice ustrezajo, predvsem manjka primerna čitalnica. Izposoja dosega v občini 65 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 40 %. Knjižnici je priključena prodajalna spominkov, ki bremeni delo strokovnih delavcev. Zato je izposoja glede na število zaposlenih nižja za 35 %, število bralcev pa za 60 %.

Ptuj

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je primerna, prav tako v občini in dosega postavljeni minimum. Nabava knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 50 % potrebnega nakupa, v občini pa ne doseže niti 10 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo. Prostori matične knjižnice so v urejanju. Knjižnica nima ustreznih izposojevališč. Kadrovske zasedba je 60 %, za razvito dejavnost bi potrebovali še 5 strokovnih delavcev. Izposoja v občini dosega 30 % glede na normativ, število bralcev pa 20 %. S sedanjo kadrovske zasedbo je izposoja ustrezna in dosega potrebni minimum. Število bralcev pa je prenizko za 60 %.

Radlje ob Dravi

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 60 % potrebne literature, v občini pa 30 % glede na postavljeni normativ. Nabava knjižnih novosti matične knjižnice dosega 75 % potrebnega nakupa, za občino pa je prenizka za 60 %. Finančna sredstva ne zadovoljujejo. Kadrovske zasedba je nezadostna, v občini bi bili za razvito dejavnost potrebni trije strokovni delavci. Prostori knjižnice delno ustrezajo, v občini je premalo izposojevališč. Izposoja dosega v občini komaj 20 % glede na postavljeni normativ, število bralcev manj kot 10 %. Glede na sedanjo kadrovske zasedbo dosega izposoja 90 %, število bralcev pa 25 %. Ker je matična knjižnica šele začela poslovati, je počasnejši razvoj razumljiv.

Radovljica

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 90 % potrebne literature, v občini pa postavljeni minimum. Nabava knjižnih novosti je za matično knjižnico prenizka za 50 %, v občini pa za 40 % glede na postavljeni normativ. Kadrovska zasedba je polovična, v občini bi bili potrebni še trije strokovni delavci. Prostori matične knjižnice so ustrezni, prav tako v večini izposojevališč. Izposoja dosega v občini 75 % postavljenega normativa, število bralcev je ustrezno. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja za 60 %, število bralcev pa za 100 %. (Število bralcev verjetno ni primerno beleženo.)

Ravne na Koroškem

Matična knjižnica ustreza. Temeljna knjižna zaloga ustreza kriterijem za splošno znanstvene knjižnice, temeljna knjižna zaloga v mreži ljudskih knjižnic pa prav tako presega postavljeni minimum. Nabava knjižnih novosti matične knjižnice je ustrezna, v občini pa doseže 85 % potrebnega nakupa. Kadrovska zasedba v mreži ljudskih knjižnic delno ustreza. Za razvito dejavnosti bi bil v večjih knjižnicah potreben stalno zaposlen knjižničarski kader. Prostori matične knjižnice so ustrezni, v mreži ljudskih knjižnic pa so v večini primerov premajhni. Izposoja doseže v občini 70 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 60 %. Izposoja je glede na sedanjo kadrovsko zasedbo v mreži ljudskih knjižnic nižja za 30 %, število bralcev pa za 40 %.

Ribnica

Občina svoje matične knjižnice še ni imenovala. Njeno funkcijo opravlja knjižnica v Ribnici. Temeljna knjižna zaloga dosega o občinski knjižnici 80 % potrebne literature, v občini pa 60 % glede na postavljeni normativ. Nabava knjižnih novosti dosega v občini 20 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva ne zadovoljujejo. Prostori knjižnice so utesnjeni, izposojevališča ne delujejo. Za razvito knjižnično dejavnost bi bile v občini potrebne dve do tri strokovne moči. Izposoja dosega v občini 20 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 25 %.

Sevnica

Matična knjižnica ne ustreza. Temeljna knjižna zaloga dosega komaj 40 % potrebne literature v matični knjižnici, v občini pa 20 % glede na postavljeni normativ. Nabava knjižnih novosti je v matični knjižnici za 70 % nižja od potrebne, v občini pa ne dosega niti 10 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva knjižnice ne zadostujejo. Kadrovska zasedba je prešibka, v občini bi morali imeti za razvito dejavnost 3 strokovne delavce, sedanja zasedba pa ne ustreza niti za najnujnejše potrebe. Prostori knjižnice so na novo opremljeni, vendar neustrezni. Knjižnica je brez mladinskega oddelka in brez čitalnice. V občini nimajo izposojevališč, tako da so vrzeli zelo občutne. Zato je izposoja zelo nezadostna in dosega komaj 10 % izposoje glede na normativ, število bralcev pa manj kot 10 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja ustrezna, število bralcev pa je prenizko za 40 %.

Sežana

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je zadovoljiva, v občini pa dosega 60 % potrebne literature. Letni nakup knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 50 % potrebnega nakupa, v občini pa komaj 15 %. Finančna sredstva ne zadovoljujejo. Kadrovska zasedba je polovična in bi za razvito dejavnost potrebovali še 2 do 3 strokovne delavce. Prostori matične knjižnice ne ustrezajo. V občini tuč ni potrebnih izposojevališč. Izposoja v občini je zato prenizka in dosega 20 % postavljenega normativa, število bralcev pa ni ugotovljivo. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 50 %.

Slovenj Gradec

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je zadostna, v občini pa je prenizka in dosega 60 % potrebne. Letni nakup knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 50 %, v občini pa 15 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva so prenizka. Kadrovska zasedba je dvetretjinska, v občini bi potrebovali še eno strokovno knjižničarsko noč. Prostori knjižnice so neustrezni, brez mladinskega oddelka in brez čitalnice. Izposoja v občini dosega 40 % potrebne, število bralcev pa 30 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja ustrezna, število bralcev pa je prenizko za 50 %.

Slovenska Bistrica

Občina matične knjižnice še ni imenovala, čeprav opravlja to nalogo občinska knjižnica. Temeljna knjižna zaloga osrednje knjižnice je zadovoljiva, v občini pa je prenizka in dosega 30 % potrebne zaloge. Letni nakup knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 70 %, v občini pa komaj 15 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva ne zadovoljujejo. Kadrovska zasedba je prešibka, za razvito dejavnost bi potrebovali v občini še 4 strokovne delavce. Prostori knjižnice so utesnjeni, knjižnica nima lastnih izposojevališč. Izposoja v občini dosega komaj 20 % normativa, število bralcev pa 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 30 %, število bralcev pa presega postavljeni normativ. (Glede na nizko izposojanje predvidevamo, da število bralcev ni realno štet.)

Slovenske Konjice

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 75 % potrebne literature, v občini pa 50 %. Letni nakup knjižnih novosti je v matični knjižnici prenizek in dosega 40 % potrebnega nakupa, v občini komaj 15 %. Finančna sredstva knjižnice so prenizka. Kadrovska zasedba je prešibka, za razvito dejavnost knjižnic bi bile potrebne še dve strokovni moči. Prostori knjižnice delno ustrezajo, knjižnica nima lastnih izposojevališč. Izposoja v občini je zato prenizka in dosega 30 %, število bralcev pa 60 % glede na normativ. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja za 40 %, število bralcev pa za 100 %.

Šentjur pri Celju

Občina nima matične knjižnice. Krajevna ljudska knjižnica trenutno nima pogojev, da postane matična. Knjižna zaloga dosega v občini 20 %, nakup novih knjig pa 10 % glede na postavljeni normativ.

Škofja Loka

Matična knjižnica ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega postavljeni minimum, za občino pa je za 30 % prenizka. Letni nakup knjižnih novosti je za matično knjižnico zadovoljiv, v občini pa je preizek za 70 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo za razvto dejavnost. Kadrovska zasedba ni niti polovična, v občini bi potrebovali še tri strokovne delavce. Prostori knjižnice so utesnjeni. Knjižnica nima ločenega pionirskega oddelka in premalo izposojevališč. Izposoja v občini dosega 60 % glede na postavljeni normativ, število bralcev pa 20 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja od zahtevane za 20 %, število bralcev pa je nižje za 40 %.

Šmarje pri Jelšah

Občina nima matične knjižnice. Krajevna ljudska knjižnica v občini nima pogojev, da postane matična. Knjižna zaloga dosega v občini manj kot 10 % zahtevane, izposoje pa ni mogoče oceniti.

Tolmin

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega postavljeni minimum, v občini pa je prenizka za 50 %. Letni nakup knjižnih novosti je za matično knjižnico za 40 % preizek, v občini pa dosega komaj 15 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo. Kadrovska zasedba je polovična, za razvito dejavnost v občini bi bila potrebna še dva strokovna delavca. Prostori knjižnice so zadovoljivi, neurejena pa so izposojevališča. Zato je izposoja v občini prenizka za 70 %, število bralcev pa 75 %. S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja nižja za 30 %, število bralcev pa za 50 %.

Trbovlje

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga je zadovoljiva, v občini pa prav tako dosega ustrezni minimum. Letni nakup knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 40 % potrebnega nakupa, v občini pa je preizek za 70 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo niti za sedanjo dejavnost. Kadrovska zasedba številčno ustreza, za razvito dejavnost bi potrebovali še eno strokovno moč. Prostori knjižnice ustrezajo, knjižnica nima čitalnice in ne izposojevališč. Zato je izposoja nižja od ustrezne za 40 %, število bralcev pa za 10 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja prenizka za 20 %, število bralcev pa ustreza postavljenim normativom.

Trebnje

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 50 %, v občini pa 30 % glede na postavljeni normativ. Letni

nakup knjižnih novosti je v matični knjižnici ustrezen, za občino pa preizek za 70 %. Finančna sredstva ne zadostujejo. Prostorl knjižnice so delno ustrezni, knjižnica je brez izposojevališč. Kadrovska zasedba je šibka, v občini bi morali biti zaposleni 3 strokovni delavci. Izposoja zato dosega komaj 15 % potrebne v občini, število bralcev pa 20 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo dosega izposoja 70 % zahtevane, število bralcev pa je nižje za 20 %. Ker se je knjižnica razvijala hitreje šele v zadnjih nekaj letih, je tak razvoj uspešen.

Tržič

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 90 % potrebne literature, v občini pa 70 %. Letni nakup knjižnih novosti dosega v matični knjižnici 60 %, v občini pa 30 % potrebnega nakupa. Finančna sredstva za dejavnost knjižnice ne zadostujejo. Kadrovska zasedba številčno ustreza, ne ustreza pa razmerje strokovnega osebja. Prostorl knjižnice so za razvito dejavnost utesnjeni. Knjižnica nima izposojevališč. Zato je izposoja v občini razmeroma nizka, dosega 30 % potrebne glede na normativ, število bralcev pa 60 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja za 50 % nižja, število bralcev pa za 40 %.

Velenje

Matična knjižnica ne ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega potrebni minimum, vendar je veliko literature zastarele. Knjižna zaloga v občini je preizka za 40 %. Letni nakup knjižnih novosti je za matično knjižnico neustrezen in zadovoljuje komaj 15 % potreb, v občini pa 5 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadostujejo. Prostorl knjižnice so neprimerni, brez čitalnice in brez pionirskega oddelka. Knjižnica tudi nima izposojevališč, razen knjižnice v Šoštanju, ki pa deluje neodvisno od matične knjižnice. Kadrovska zasedba je neustrezna, za razvito dejavnost v občini bi bili potrebni še 3 strokovni delavci. Izposoja je zato v občini nizka in dosega komaj 25 % potrebne glede na normativ, število bralcev pa 55 %. (Podatek o številu bralcev ni realen, ker knjižnica ne vodi ustrezne statistike.) S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja preizka za 25 %, število bralcev pa ustreza.

Vrhnika

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 70 % potrebne literature, v občini pa je preizka in dosega 40 %. Letni nakup knjižnih novosti je za matično knjižnico preizek za 60 %, v občini pa za 80 %. Finančna sredstva knjižnice ne zadovoljujejo niti za sedanjo dejavnost. Kadrovska zasedba je polovična, za ustrezno dejavnost bi bila potrebna vsaj še ena strokovna moč. Prostorl knjižnice so delno ustrezni. Knjižnica nima ustreznih izposojevališč. Izposoja je zato preizka in dosega v občini 30 % potrebne izposoje, število bralcev pa 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja ustrezna, število bralcev pa je nižje za 10 %.

Zagorje ob Savi

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 90 % potrebne literature, v občini pa je prenizka za 30 %. Letni nakup knjižnih novosti je v matični knjižnici za 30 % nižji od potrebnega, v občini pa za 80 %. Finančna sredstva knjižnice ne ustrezajo niti za sedanjo dejavnost. Kadrovska zasedba je prešibka, v občini bi za razvito dejavnost potrebovali še dve strokovni moči. Prostori knjižnice so utesnjeni. Izposoja je v občini zato prenizka in dosega 45 % postavljenega normativa, število bralcev pa 50 %. Glede na sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja višja od zahtevane za 80 %, število bralcev pa za 60 %.

Zalec

Matična knjižnica delno ustreza. Njena temeljna knjižna zaloga dosega 60 % potrebne literature, v občini pa je prenizka za 60 %. Letni nakup knjižnih novosti je v matični knjižnici za 40 % nižji od potrebnega, v občini pa dosega 15 %. Finančna sredstva knjižnice so neustrezna že za sedanjo dejavnost. Kadrovska zasedba je prešibka, za razvito dejavnost bi morali imeti v občini še 5 strokovnih delavcev. Prostori knjižnice so brez čitalnice in pionirskega oddelka. Knjižnica prav tako nima izposojevališč, z društvenimi knjižnicami pa je sodelovanje minimalno. Zato je izposoja v občini nizka in dosega komaj 10 % predvidene po normativu, število bralcev pa 50 %. (Število bralcev ni ustrezno šteto.) S sedanjo kadrovsko zasedbo je izposoja nižja od ustrezajoče za 30 %, število bralcev pa je zadovoljivo.

STANJE IN DELO ŠTUDIJSKIH KNJIŽNIC V LETU 1968

Mara Slajpah-Zorn

Knjižna zaloga

Deset študijskih knjižnic ima skupaj 510 148 knjižnih zvezkov (knjig in letnikov periodik) obdelane knjižne zaloge ali 17 % od celotne obdelane knjižne zaloge znanstvenih knjižnic v SR Sloveniji (2 958 000 knjižnih zvezkov). Na knjige odpade 88,7 % in 11,3 % na periodične publikacije (letniki); študijske knjižnice so leta 1968 prejele 9858 periodičnih publikacij (naslovov), iz teh podatkov pa ni razvidno, koliko so se posamezni naslovi periodičnih publikacij podvajali.

Največ neobdelane knjižne zaloge ima študijska knjižnica v Ptuj (69,6 %), njej sledijo študijske knjižnice na Ravnah na Koroškem (40,4 %), v Kranju (37,5 %), Murski Soboti (32,5 %), Celju (23,4 %), Novi Gorici (21 %), Kopru (12,3 %), v Mariboru (7,8 %), Novem mestu (3,5 %) in nazadnje Slovanska knjižnica v Ljubljani, ki ima obdelano celotno knjižno zalogo. Odstotek neobdelane knjižne zaloge, tj. tiste knjižne zaloge, ki ni strokovno obdelana in zato bralcem ni dostopna, je vsekakor previsok, četudi gre verjetno za večje darove, ki so jih